

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 237

Maribor, sreda 17. oktobra 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifi
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Povratak Zeppelina v Evropo

VELIČASTEN SPREJEM DR. ECKENERJA IN POSADKE ZRAKOPLOVA PRED MESTNO HIŠO V NEWYORKU. — »GROF ZEPPELIN« NASTOPI V 10 DNEH POVRATEN POLET IZ AMERIKE V NEMČIJO.

NEW-YORK, 17. oktobra. Po kratkem odmoru v Lakehurstu, so odpotovali dr. Eckener in ostali člani posadke »Grofa Zeppelina« v spremstvu zastopnikov ameriških oblasti s posebnim vlakom, ki ga je naročila newyorška občina, v Newyork, kamor so dospeli danes, ob 9. dopoldne.

Že zgodaj zjutraj se je morala policija boriti z ogromnimi množicami, ki so nestrpno čakale na Eckenerjev prihod. In ko se je končno dr. Eckener pokazal pri izhodu na kolodvoru, so mu zaorili viharji vzkliki v pozdrav. Ko se je posadka »Grofa Zeppelina« peljala z avtomobili proti trgu pred mestni magistrat, je na vsej poti na njo kar deževalo cvetja. Vse hiše v Newyorku so bile okrašene z nemškimi in ameriški državni zastavicami, občinstvo pa je prirejalo posadki navdušene ovacije.

Pred mestno hišo je pozdravil dr. Eckenerja newyorški župan dr. Walker s kratkim nagovorom, v katerem je izrazil svoje zadovoljstvo nad lepo uspešnim poletom, izražajoč obenem nadjo, da bo ta nova zveza še bolj zblížala nemški in ameriški narod k skupnemu delu za napredek človeštva.

Dr. Eckener se je pristočno zahvalil za sprejem, nakar so se vsi člani posadke

»Grofa Zeppelina« vpisali v magistratno spominsko knjigo. Opoldne je priredila mestna občina gostom na čast slavnosten banket, ki se ga je udeležilo 1.500 oseb.

Danes je za posadko »Grofa Zeppelina« dan počitka. Hotele, kjer so člani posadke nastanjeni, čuva od vseh strani policija. Dr. Eckener bo najbrže že jutri odpotoval v Washington, kjer bo sprejet od predsednika Zedinjenih držav, Coolidgea, njegova posadka pa se bo vrnila v Lakehurst, da izvrši potrebna popravila na zrakoplovu. O poškodbah se poroča naknadno še sledeče:

Iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov je nastala kmalu po preletu Bermudskih otokov v levi stabilizacijski ploskvi luknja, skozi katero so vdrla vetrovi v notranjost in v kratkem tako raztegnili stabilizacijsko ploskev, da je nastala zevajoča odprtina v izmeri 15x7,5 metrov. Ta odprtina je bila tudi v veliki meri vzrok, da je moral dr. Eckener zmanjšati hitrost zrakoplova na minimum. Le z največjimi težavami in s smrtno nevarnostjo so po dolgem prizadevanju zamašili nastalo vrzel z odevami.

Po dosedanjih dispozicijah namerava dr. Eckener že v desetih dneh nastopiti povraten polet v Nemčijo, kamor upa dospeti koncem oktobra.

Naša železniška mizerija pred skupščino

DANAŠNJA SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — POD KAKIMI POGOJI BI SE HOTELA ČETVORNA KOALICIJA POGAJATI S HRVATI.

BEOGRAD, 17. oktobra. Včerajšnja »Pravda«, ki ima tesne zveze z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, priznava v svojem poročilu o političnem položaju, da pogajanja za sporazum med strankami četvorne koalicije in Hrvati še niso dovedla do nobenih konkretnih oblik. Vsi načelniki četvorne koalicije so samo izrazili željo po sporazumu in se je mogel g. Savčić prepričati, da je ta želja v resnici iskrena. Pogoje za sporazum bodo izdelali šefi četvorne koalicije skupno. Glavni pogoj pa bo, da je mogoč sporazum samo v okviru državnega in narodnega jedinstva. Vlada bi bila pripravljena privoliti v decentralizacijo uprave, kar dokazuje že najnovejša uredba finančnega ministra, ki ustanavlja 14 finančnih direktij, ki bodo prevzele največji del poslov finančnega ministrstva. Četvorna koalicija bo na podlagi tega izdelala svoje pogoje, ki jih bo gosp. Savčić predložil Kmečko-demokratski koaliciji. To bi bil nekaj pričetek pogajanj, ki bi se lahko nadaljevala, ali pa tudi takoj izjalovila.

BEOGRAD, 17. oktobra. Današnja seja narodne skupščine je pričela ob 10.30 dopoldne in je bila predvsem formalnega značaja. Pri čitanju za-

pisnika je prišlo ponovno do ostrega prerekanja med vladno večino in zemljoradniki, ki so protestirali proti raznim netočnostim v zapisniku in zahtevali popravke.

Pred prehodom na dnevni red je prišla nato v razpravo interpelacija zemljoradnika Voje Lazića, v kateri je zahteval anketno komisijo, ki naj preišče železniške nesreče in ugotovi krivce. V utemeljevanju interpelacije je Voja Lazić naglašal, da so varnostne razmere na železnicah v naši državi že skrajno škandalozne. Prometni minister je zavračal trditev posl. Lazića, češ da je odstotek železniških nesreč v naši državi mnogo manjši kakor v drugih državah. Da pa niso naše železnice na višku, je pripisovati predvsem dejstvu, da so bile naše železnice med vojno skoro uničene. Lazićev predlog je podprl tudi poslanec Petejan, vendar pa ga je večina odklonila in osvojila stališče prometnega ministra.

Jutri bo v narodni skupščini interpelacijski dan in pride najprej na dnevni red interpelacija posl. Joce Jovanovića na ministrskega predsednika dr. Korošca glede političnega preganjanja v Bosni in Hercegovini.

Drobiž iz Slovenske Krajine

Vančavas. V noči od 5. na 6. oktobra je bilo ukradeno trgovcu in posestniku Mihaelu Vrečiču iz Vančevasi št. 45 8500 Din. Denar je imel spravljene v omari v svoji spalnici in ravno naslednjega dne ga je hotel odnesti v Mursko Soboto, da poplača z njim razne dolge. Tavoji so prišli najbrže skozi okno spalnice, ki je bilo odprto, ker so se na tleh v spalnici poznali sledovi bosih nog. Tatvine sta osumljena dva cigana iz Vančevasi Mihael Cener in Mihael Baranja, ki so ju videli domači potikati se kritične dne popoldne okrog trgovine oz. hiše. Cigana sta sedaj zaprta na sodišču v Murski Soboti, ki bo dognalo, če sta res prava krivca.

Lucova. V skladišču trgovke Slavke Jošar v Lucovi so nedavno vlomili neznan tatrovi skozi z železnimi križi zamreženo okno, katero so z nekim hrastovim kolom strgali iz okenskega okvira. Iz skladišča so ukradli za 11.500 Din raznega manufakturnega in drugega blaga. Orožniki dolgo niso mogli izslediti storilce. Sedaj pa so aretirali Jurija Vratarja, posestnika v Ratkovcih št. 38, pri katerem so povodom hišne preiskave našli nekaj ukradenega blaga, katerega je oškodovana trgovka takoj spoznala za svojo last. Sumijo, da je Vratar izvršil vlom v zvezi z cigani, s katerimi je baje vsa Vratarjeva rodbina v dobrih odnosih. Zaenkrat pa so to zgolj domneve, ker Vratarjeva krivda še ni dokazana. Vratarja so orožniki odgnali v sodne zapore v Mursko Soboto.

Moravci. Neznani storilec so vlomili v klet posestnice Katarine Kološa v Moravcih št. 124 in ukradli iz nje razna živila in različno obleko v vrednosti okrog 2000 Din. Vlom so izvršili zelo rafinirano. Izpodkopali so namreč zemljo, napravili luknjo in skozi njo prišli v klet. Vsa po-

izvedovanja za storilci so ostala dosedaj brezuspešna. Izgleda pa, da so vlomili tudi tukaj cigani.

Murska Sobota. Prejšnji teden je 73-letna Frančiška Kavčič padla v domači kuhinji tako nesrečno na tla, da si je zlomila levo roko. Zdravi se v tukajšnji bolnici.

— Skratinka pri nas kar noče končati kljub raznim sanitetnim preventivnim odredbam. V zadnjem času je zopet par novih slučajev. Vendar pa v splošnem bo lezen ponehava.

— Agilni dramatični odsek tukajšnjega »Sokola« se pridno pripravlja na zimsko sezono. Sedaj se vršijo vaje za »Ulico št. 15«, kateri bo kakor čujemo sledila veseloligra »Pri belem konjičku«. Želimo marljivim diletantom največji uspeh.

Falziifikatorska afera v Zagrebu.

V Zagrebu je odkrito veliko falzificiranje čekov in je bilo več bank oškodovanih za večje vsote denarja, med njimi ena za 1.500 dolarjev. Koncem preteklega meseca je ponudil nekdo »Jugoslovenski banki« v Zagrebu več čekov Cunard Line po 100 Din. Čeki so bili na prvi pogled pravilni in ker je imel tudi neznanec vse svoje listine v redu, je blagajnik čke takoj izplačal. Tem večje presenečenje pa je sledilo, ko je dobila banka iz Amerike odgovor, da so čeki ponarejeni. Uvedena je bila seveda takoj obširna preiskava, nakar sta bila aretirana bivši frančiškanski frater in sedanji jurist Franjo Marković, urednik »Orlovske straže« in »Orlovske misli«, njegov oče vpokojeni oficijal iz Lepoglave in še dve drugi osebi. Kakor se govori, so zagrebške banke oškodovane za približno pol milijona dolarjev. Policija je trenutno še mrzlično na delu, da pride vsem sleparjem temeljito do dna in zato še noče dati nobenih podrobnosti o aferi.

Pred kronanjem albanskega kralja

TIRANA, 17. oktobra. Priprave za svečano kronanje albanskega kralja Zogu I. so v polnem teku, vendar pa bo kronanje samo odgodeno za dva do tri mesece, ker je treba v prvi vrsti dovršiti kraljevsko palačo in poslopje parlamenta. Konstituanta pripravlja med tem novo ustavo. Odobila je že civilno listo kralja, ki znaša 500.000 zlatih frankov letno, za ostale člane kraljevske hiše pa po 100.000 frankov. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da z novo ustavo ne bo uveden dvodomni parlamentarni sistem, temveč bo del poslanec izvoden, drugi del pa bo imenoval kralj sam. Novi albanski dvorni minister Ekrem Libohova je odpotoval v Rim, da izroči italijanskemu kralju in Mussoliniju albansko ogrlico, najvišji albanski red, s katerim ju je odlikoval kralj Zogu.

Močan potres pri Plovidivu in Čirpanu

SOFIJA, 17. oktobra. Pri Plovidivu in Čirpanu, ki ju je lani potres popolnoma porušil, so čutili zopet močne potresne sunki. Prvi sunek je spremljalo močno podzemsko bobnenje, nakar je sledil še močnejši sunek. Na več hišah so se pokazale močne razpokline, nekaj se jih je tudi porušilo. Potresni sunki so se včeraj ves dan ponavljali in so povzročili silno paniko. Skoro ves Plovidiv se je ves dan šetal po parkih in širokih ulicah. Po telefonskih poročilih, ki so bila sprejeta včeraj na sofijem kolodvoru, so čutili potres tudi v mnogih drugih krajih, kjer pa ni napravil nobene škode.

Za razhod Orjun

NOVI SAD, 17. oktobra. Vodja orjunaških organizacij v Vojvodini, Dobrosav Jevđević, je izdal danes proglas, v katerem naroča vsem orjunaškim organizacijam v Vojvodini, da naj se razidejo, češ da njihov nadaljni obstanek nima nobenega smisla, ker vlada na vseh straneh zatira nacionaliste in je zato brezuspešno boriti se še nadalje za nacionalne ideje.

Od nizkega najnižje.

Po mestu se klati več mladoletnih vlačug in nekatere od njih so že bile v zaporu in kot okužene tudi v bolnici. Nekateri teh nesrečnic so brez svojcev, v rani mladosti so se spajdale s kako tujo pokvarjeno žensko in tako so prišle na dno. Druge pa imajo stariše, ki jim dajejo potuho ter jih celo sami pošiljajo — na ceste in v beznice. Tako je prišel na policijo oče ene take nesrečnice: »Prosim, moja deklina je že zdrava...« Zdrava da gre zopet na ulico, da se zopet okuži, da pride zopet v zapor in bolnico.

Stric iz Amerike.

Okrajni predstojnik v Karlovcu, dr. Konrad Lipnjak, je bil včeraj nenavadno prijetno iznenaden. Dobil je namreč od ameriškega konzulata v Zagrebu veselo vest, da mu je njegov stric v Ameriki zapustil štiri milijone dinarjev. Vest se je seveda bliskoma razširila po mestu in dr. Lipnjak je prejel takoj vse polno čestitk.

Po zločinu in kazni

DRUŽBA IN ODPUŠČENI KAZNJENCI.

Maribor, 17. oktobra.

V nedeljo bo dokazal koncert v kaznilnici, da so tudi kaznjenci deležni kulturnega življenja, videlo se bo, da jih kaznilnica samo fizično loči od družbe, iz katere so izšli in v katero se zopet vrnejo, a da niso od nje ločeni tudi duševno. Ravno nasprotno: mnogi človekoljubi se trudijo po kaznilnicah, da bi dali kaznjencem boljšo podlago za življenje v družbi, kot so jo imeli poprej v svobodi, da bi vrnili družbi nove, boljše ljudi.

To je veliko in težko delo. Posebno težko vsled tega, ker je v življenju in v današnji družbi še preveč starih predsodkov glede kaznilnice in kaznjencev. Starih kaznilnic, kjer so človeka spustili z verige, šele potem, ko so mu za vso življenje vžgali z razbeljenim železom kako vidno znamenje v obraz, sicer ni več, so pa predsodki, ki kujejo strašne verige in vžigajo strašna znamenja tudi preko prestane kazni za življenje daleč od kaznilnice.

So ljudje, ki poznajo samo kaznjence: aktivne, odslužne, odpuščene — in nikdar človeka. Ti ljudje spreminjajo posledice vsakega zločina in celo vsakega pregreška v dosmrtno kazen. Človeka, ki se je znašel enkrat onkraj jetniškega zidu zapirajo in vežejo vse življenje in sicer ne samo fizično, temveč tudi duševno. Hujši so od najstrožje kaznilnice, ki daje vendar tudi kaznjencu nekaj duševnega življenja.

Ti ljudje pa imajo pri svoji strogosti o zločinu pojme, ki so skrajno škodljivi, da celo zločinski za človeško družbo.

Zločinec je, kdor nekaj stori, kar zakon prepoveduje, ali kdor tega ne stori, kar zakon zahteva. Do sem so v skladu s splošnim pojmovanjem zločina. Potem pa pride! — V njihovih očeh so zločinci samo tisti, ki so nosilci ali ki nosijo posledice za svoje delo, ne pa oni, ki ostanejo nezasačeni in ne kaznovani.

Kje je človek, ki še ni kršil nobenega zapisa in ne nezapisane zakona in ki more jamčiti, da ga tudi ne bi kršil v nobenih okoliščinah?

To je silno kočljivo vprašanje in mnogi se zapirajo in branijo pred njim z obzidi predsodkov in zaničevanja napram kaznjencu. Posledica tega je, da

pridejo do velike veljave ljudje, o katerih je splošno znano, da si premoženje niso pridobivali s poštenimi sredstvi. Spretnost, s katero so se pri svojih temnih manipulacijah izogibali zakona in nje govih posledic, jim daje še večjo veljavo.

Mnogi ljudje so v kaznilnicah samo vsled takega naziranja o zločinu in zločincih. Mislijo so, da bodo kršili zakone brez posledic, a jim je spodletelo. Ti so najslabši, a so vendar tudi oni v mnogem produkt pokvarjenosti družbe. Visoko nad njimi so oni, ki so nekaj zagrešili v strasti in posebnih okoliščinah. Od prvih bodo mnogi ob novi priliki zopet kršili zakon z večjo previdnostjo kot prvi, drugi bi pa do malih izjem lahko še vsi postali dobri člani družbe, če bi jim tudi ona pomagala.

V prvi vrsti morajo zavladati pravi pojmi o zločinu in zločincu. Ne sme se misliti, da je ravno zaloteni zločinec največji, ali da drugih sploh ni. Človeku, ki je svojo kazen prestal, je treba pomagati. Načini pomoči se morajo dobro premisliti in izvajati bi jih morala solidna organizacija.

Idealen primer nudi Švica. V Witzwil-u je velika poljedelska in obrtniška produktivna zadruga, ki sprejema odpuščene kaznjence in tudi svobodne življenske prodolomce. Zadruga je po svojih izdelkih in po svoji dobri organizaciji na najboljšem glasu in mnogo gospodarjev in obrtnikov se priglaja k njenim praktičnim tečajem. Delavec, ki prinese dobro izpričevalo iz te zadruge, je varen pred vprašanjem: »Kje si bil poprej?«

Witzwilska zadruga izbrše človeku, ki prihaja iz kaznilnice, preteklost ter mu pripravi najboljšo pot v novo življenje. Vodstvo zadruge gre celo tako daleč, da posreduje za službe svojih varovancev. Zadrugo podpira v izdatni meri seveda država; danes bi pa ta podpora tudi že lahko izostala, ker si je zadruga sama v kratkem času ustvarila trdno in dobro pozicijo.

Do nekaj takega je pri nas seveda še daleč in bi bilo za začetek že precej, če bi se začelo vestno razmišljati, kaj je s človekom, ki je prestal svojo kazen, in če bi se odpravili krivični predsodki.

boljši Sienkiewiczov roman, je »Potop« najzanimivejši in poln najrazličnejših nedosegljivih epizod, pisan napeto od začetka do kraja.

»Potop« prav toplo priporočamo našim ljudskim in šolskim knjižnicam, pa tudi vsem drugim častilcem lepih povesti.

Mednarodno in medpokrajinsko pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

Pod zgornjim naslovom je spisal vseuč. profesor dr. Stanko Lapajne knjigo, ki obravnava vse panoge mednarodnega in medpokrajinskega prava. Razen s kolizijskimi normami se bavi zlasti z osebnim in imovinskim pravom, pravom tujcev, mednarodno pravno zaščito, izvršbo, s tečajem, pravno pomočjo itd. Oziroma se na avtonomne zakonodaje vseh šest pravnih območij naše kraljevine na vse naše mlajše pravomočne in pravno-zastitne konvencije, sklenjene in pripravljene, na haaške zasebno-pravne konvencije, ratificirane in neratificirane. V knjigi bo našel vsak urad in vsak stan odgovor na zamotana vprašanja iz dnevnih praks: diplomatska in konzularna oblastva, politična oblastva, duhovna so dišča in poročni organi, trgovska in finančna podjetja. Sodnike, odvetnike in notarje bo zanimala vsa vsebina knjige brez izjeme.

Knjiga je dovršena v rokopisu in bo izšla v tisku, ako se prijavi do konca tega meseca Tiskovni zadrugi v Ljubljani dovolj subskribentov. Subskripcijska cena okoli 450 strani obsegajoče knjige znaša le Din 160, vezana Din 180. Dovoljeno je tudi odplačevanje v obrokih. — Takojšnjo subskripcijo vsem zainteresiranim toplo priporočamo.

Spominajte se CMD

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 17. okt. ob 20. »Gejša«, ab. B., Kuponi.

Četrtek, 18. okt. ob 20. uri »Moj oče je imel prav«, ab. C., Kuponi.

Zakurjeno gledališče. Ker je parni kotel, ki je po nesreči počil tik pred otvoritvijo sezone, zopet popravljen, bo od danes dalje gledališče zopet zakurjeno.

Avtobusni promet Konjice—Celje.

Po odredbi vel. županstva se je na progi Konjice—Celje vsled slabih mostov prepovedalo prevažanje potnikov v večjih avtobusih. Namesto teh se bo vršil od sedaj naprej promet z manjšimi avtobusi in razen tega se uvede na progi Vojnik—Celje nova zveza s posebnim avtobusom po sledečem voznom redu: Odhod iz Vojnika ob 6.30, 8.15, 12.45, 17.30, prihod v Celje ob 6.54, 8.38, 13.10, 17.51. Odhod iz Celja ob 7.45, 11.30, 16.10, 19.30 in prihod v Vojnik ob 8.10, 11.54, 16.34, 19.54.

Novinarski klub.

V petek, 19. tm. ob 17. uri seja v kavarni »Bristol«. Zaradi porazgovora glede novinarskega koncerta udeležba vseh članov nujno potrebna.

Stanovanjske razmere v Mariboru.

Po podatkih društva stanovanjskih najemnikov je bilo letos ob začetku leta v Mariboru 7319 družin, stanovanj pa samo 6575. Od začetka leta do konca septembra so hišni posestniki prevzeli za sebe ali pa preuredili v poslovne prostore 120 stanovanj. Omožilo se je v devetih mesecih 180 parov in za toliko se je povečalo število brezstanovanjskih družin. Na novo se je naselilo v Mariboru 85 družin. Tako je 1113 družin brez stanovanja. Zgradilo se je v tem času okoli 350 stanovanj. Primanjkljaj stanovanj je torej 863. Razen tega je pa okrog 700 stanovanj nezdravih in neprimernih in bi tako rabil Maribor še 1563 stanovanj, da bi bile vse družine pod primerno streho. Industrija za svoje uslužbence ne zida nič ali zelo malo. Hišno-najemniški davek in pridobitna sta se znižala, najemnine se pa zvišujejo na dvakratno zlato pariteto.

Caspar Cassado.

Gaspar Cassado, najslavnejši sodobni čelist, ki bo koncertiral v Mariboru v četrtek, dne 25. tm. je bil rojen v Barceloni l. 1897 in izhaja iz stare rodbine glasbenikov. Njegov oče Giochino je izborni komponist. Do svojega 11. leta je študiral Cassado v Barceloni, potem pa je prebil 8 let v Parizu kot učenec silnega Casalse. Že za časa pariškega študija je prirejal zelo uspele turnee po Španiji, Italiji, Franciji, Angliji, Ameriki itd. V Barceloni je med drugim koncertiral tudi s pianistom Arturjem Rubinsteinom, ki smo ga slišali v pretekli sezoni. Pod vodstvom svojega učitelja Casalse je igral Cassado kot solist z londonskim Sinfoničnim Orkesterom. Prepotoval je kljub svoji mladosti že vse dele sveta ter dosegal pri vseh svojih nastopih gromovite uspehe, o katerih bomo še poročali. Njegova stalna spremljevalka na klavirju gospa Juliette Gordigiani pl. Mendelssohn je so proga Roberta pl. Mendelssohna ter je s tem, ter z Joachimom in Adolfom Buschem priredila že nešteto koncertov. Cassado je došel na vzhunc svojega fantastičnega znanja. — kritiki ga imenujejo nadčloveka. — in njegov mariborski koncert bo glasbeno na taki višini, kakor ga naše mesto še ni slišalo.

Razvoj naše trgovske mornarice.

Parobrodna družba »Jadranska Plovidba« namerava v prih. 10 letih zgraditi 18 novih parnikov raznih tipov. Med njimi bodo tudi prvorazredni tipi »Kara-gorgie«, ki vozi 16 milj na uro. Seveda je vse odvisno od vprašanja državne podpore. Pogajanja, ki se vrše tozadevno med prometnim ministrstvom in Jadran-sko Plovidbo že dalj časa, so v glavnem ugodno zaključena.

Vlomilski poskus.

Danes okrog treh zjutraj je bil izvršen vlomilski poskus v špecerijsko trgovino Marije Peršon na Teznu. Vlomilci so z drogom vlomili zamreženo okno, razbili šipe ter pokvarili okvir, v trgovino pa niso mogli, ker jih je pragnal zvesti čuvaj — hišni pes.

Mariborsko podporno društvo za odpuščene kaznjence

priredi dne 21. oktobra v kaznilniški centrali koncert s petjem, godbo in deklamacijami. Ves spored izvajajo kaznjenci. Vstop je dovoljen društvenim članom in povabljenim gostom. Začetek točno ob 10.30 dop. Na sporedu so sledeče točke: 1. Nagovor višjega ravnatelja. 2. Marinković: Na Adriju. 3. E. Füllekruf: Ouver-tura. (Orkester). 4. S. Gregorčič: Na poš-kušeni zemlji. (Deklam.). 5. Z. Prelovec: Oj, Doberdobl! 6. L. Hudovernik: Naša zvezda, 7. C. Golar: Molitev. (De-klam.). 8. E. Adamič: Čuj nas, zemlja! 9. Govor, 10. V. Klaič: Svracanje, 11. Špun-Stričič Napoleon: Majka i sin. (Deklam.). 12. E. Adamič: Kazen, 13. A. Serda: U zoru, (Orkester), 14. O. Devt: Dober večer, luba dakle, (Kor. nar.), 15. Fr. Gerbič: Slanca, (Osmerospjev), 16. P. Jereb: Veselje, 17. Dr. G. Ipavec: La-stovki v slovo, 18. P. Jereb: Moj deklíč. Mladini pod 18 letom vstop ni dovoljen! Prostovoljni prispevki v prid društveni blagajni dobrodošli.

Pouk v kuhanju s plinom.

Mestna plinarna v Mariboru je posla-la po naročilu občinskega sveta nedavno v Karlsruhe v Nemčiji učiteljico kuha-nja, da se izobrazi v kuhanju s plinom. Dama je še sedaj vrnila in je interes-entom za pouk v kuhanju s plinom brezpla-čno na razpolago. One stranke, ki hoče-jo priiti porej na vrsto, naj to pismeno ja-vijo mestni plinarni. Konsumenti, ki se zanimajo za to bodo pravočasno obve-ščeni od plinarne, kedaj pride učiteljica kuhinja k njim.

Pri delu sta se ponesrečila

na pragerski postaji železničar Pavel Šla-rec, v Rušah pa delovodja Josip Mlakar. Prvi je na tiru padel ter si zlomil levo no-go, drugemu je pa stroj poškodoval pr-ste desne roke. Oba sta v bolnišnici.

»Za časak radosti —

hiljadu dana žalosti« — kakor pravi zma-na hrvatska — nimajo samo oni, ki se v vinjenosti okužijo pri kaki ženšini, tem-več tudi oni, ki izgubijo dobro nabasano denarnico. Tako se je sedaj zgodilo ne-kemu kmetiču, ki si je privoščil vesel-dan ter se v zaključek veselega izleta po-dal v spremstvu na počitek v gostilno »Pri škorcju«. Zjutraj mu je manjkala de-narnica z okroglo 600 Din in ura z zlato-veržico v vrednosti okrog 2000 Din. Po-litija je dognala stvar tako daleč, da bo epilog kmetovega izleta pred sodnijo. Ko liko bo ostalo od lepe vsote, je pa seve-da drugo vprašanje. V imenovanj gostil-ni se marsikaj zgodi in Maribor ne bi žaloval, če bi se si takozgodilo, kakor ka-varni »Drava«.

Zgodbe pogrešanih mož

se ne končajo vedno tragično. Eden je izginil okrog prvega. Pri sebi je imel ce-lo mesečno plačo. Kaj je z njim? Ali se je ponesrečil, ali ga je kdo oropal? Po par dneh se je mož zopet sam prikazal, povedal je pa, da k ženi ne mara več na-zaj. Kmet, ki je v mestu prodal konja-ter se nekaj dni ni vrnil domov, je mo-goče že mirno in skesano doma. Ko ga ni bilo, so alarmirali policijo, ko se vrne po-grešanec, se jim pa ne zdi potrebno, da bi jo obvestili.

Nesreča pri delu.

Pri popravilanju neke hiše na Aleksan-drovi cesti se je nad delavcem Petrom Rančanom odpel škripec in težki vlačilec je možu padel na glavo ter mu prizadel več ran.

Konec znamenitega ciganskega primasa.

V Mikloševcih pri Vukovaru so našli te dni 84letnega cigana Stevana Jovano-viča mrtvega na cesti. Jovanovič je bil v svoji mladosti znameniti ciganski pri-mas in eden prvih ciganov, ki se je iz-selil v Ameriko. Tamkaj si je s svojim krasnim goslanjem pridobil znatno pre-moženje, s katerim se je potem vrnil v svojo domovino. Pozneje pa se je po-polnoma vdal alkoholu, zapil vse premo-ženje, ki ni bilo majhno in umrl sedaj kot berač brez vsakih sredstev na cesti.

Zopet flobert.

O nevarnosti strelnega orožja v neiz-kušenih rokah ni nikdar dovolj poveda-no. Nesreče se vrstijo brez konca in kra-ja. V Podovi je 17letni posestniški sin Ivan Dolenc hotel s flobertom ustreliti mačko, zadel je pa sebe ter si prestrelil levo dlan. Moral je v bolnišnico.

Nove knjige

Henrik Sienkiewicz, Potop
II. del

Iz poljščine prevel dr. R. Mole. — Za-ložila Tiskovna zadruga v Ljubljani. — Velika osmerka z 496 strani. Broširan velja Din 100, v platno vezan Din 124. poštnina Din 5.— Potop je nadaljevanje velikega Sienkiewiczvega romana »Z ognjem in mečem«. Dočim tvorijo zgo-do-vinsko ozadje zadnji boji poljske šlahte s Kozaki na znamenitih ukrajinskih tleh, opisuje »Potop« ono grozno stanje v Poljski, ko so Švedi poplaval vso deželo in jo skoraj uničili. Izdaja in malomarnost visokega plemstva je olajšala Švedom pot v poljsko ljudovlado, a iztreženje in požrtvovalnost kralju vdanega plemstva je pognala zopet Švede za mejo.

Glavni junak v »Potopu« je Andrej Kmitič, naiven, lahkomišeln, požrtvovalen mlad mož, ki vidi samo korist svoje ljubljene domovine. Tako je zaslepljen, da se dolgo bojuje na strani njenih izda-jalcev, ko pa izve resnico, se maščuje nad svojimi zapeljivci in dela skesano pokoro s čudeži junaštva. Najbolj se iz-kaže pri obleganju Jasnogorskega samo-stana (Censtohove), ki ga reši pred Šve-di. Na čudovit način reši kralja, premaga v bojih svoje nasprotnike in doseže ko-nečno svojo Olenko, ki jo že od nekdan-ji ljubi, ki ga je pa do zadnjega odklanjala kot izdajalca domovine, dokler se sedaj ni prepričala o nasprotnem.

»Potop« je poln prekrasnih epizod, a predvsem je veličasten opis obleganja Jasne gore, biser v svetovni literaturi. S fino ironijo bica pisatelj takratne za-lostne razmere in doseže svoj namen. Saj je znano, da so baš Sienkiewiczovi romani vzdrževali in dvigali srca Polja-kov in mnogo pripomogli k osvobođenju.

Če je roman »Z ognjem in mečem« naj-

»In kljub temu se vrne vsako leto.«

Edgar Wallace:

Žaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

»Žaba je izigrala,« je rekel. »Edino vprašanje je še to, kako bi se dalo ž njo napraviti najboljši in najučinkovitejši konec. Balder je ujet, Hagen tudi, Le Brady, eden od najboljših njenih agentov, je mrtev samo Lola...«

»Lola je odšla,« je posegel v besedo Elk, »danes jutraj se je vkrčala zav ožnjo v Ameriko in Broad je bil, ki ji je pomagal. Ostane torej še samo žaba in organizacija, katero vodi. Če vjamemo voditelja, je tudi tolpe konec.«

V tem trenutku se je vrnil John Bennet in razgovor se je zasukal v drugo smer. Malo pozneje se je Johnson poslovil.

»Eli menda vendar niste ničesar povedali, gospod Bennet?« je vprašal Dick.

»O sebi? Ne! Ali je potrebno?«

»Mislim da ni,« je odvrnil Dick mirno.

»Naj bo to Vaša in Rayeva tajnost. Meni je bilo vse že dolgo znano. Že istega dne ko mi je Elk pravil, da Ves je videl na kolodvoru Kingsa, sem si razložil namen Vašega potovanja. V yorški jetnišnici so usmrtili nekega obsojenca. Čas Vaših potovanj se je, kakor je trdil Elk, tudi vjemal s časom raznih vlovov. Ker so pa v Angliji v zadnjih časih vlovni tako pogosti, ni bilo to čudno. Vsa Vaša potovanja so se vjemala tudi z justifikacijami. Istega dne, ko je umor v Ibbley-Copsu, ste bili v Gloucestru, kjer je bil usmrčen morilec Watsen.«

John Bennet je sklonil glavo. »Vedeli ste in vendar...«

Dick je prikimal.

»Vedel sem, da so Vas mnogi izjalovljeni načrti dovedli do tega strašnega posla,« je dejal prijazno. »In vrhu tega ste se mi kot izvršilec zakonov zdeli veliko manj strašni že vsled tega, ker sem sam po svojem poklicu že mnogo pripomogel k najstrašnejšim sodbam. Sodniki, ki sodijo in podpisujejo smrtne obsodbe, so ravno tako instrumenti zakona kakor Vi.«

Ela in njen oče sta ostaja čez noč v Harley-Terrace. Drugo jutro sta se odpeljala na postajo k sprejemu Raya, Elk in Dick nista šla z njima.

»Čudno se mi zdi,« je menil Elk, »da Benneta nisva poznala.«

»Kako naj bi ga poznala,« je dejal Dick, »saj nisva nikdar prisostvovala usmrtiltavni in osebnost rablja ostane navadno neznana. Samo če se rabel sam ponaša, pride do dvomljivega slovesa. Bennet se je pa javnosti bal ter se je izogibal celo kolodvorov mest, v katerih je izvrševal usmrtiltve. Navadno je izstopil v kaki bližnji vasi ter se podal peš v mesto. Nadpaznik v Gloucestru mi je pripovedoval, da je prihajal Bennet šele okrog polnoči pred vsako justifikacijo v jetnišnico. Nihče ga ni videl prihajati, ne odhajati.«

»Stari Maitland ga je pa gotovo spoznal.«

»On že,« je pritrdil Dick. »Maitland je bil nekaj časa v ječi in je mogoče, da je bil med posebno protežiranimi kaznjenci, ki lahko vidijo tudi rablja. Pod »protežiranimi« kaznjenci razumem ljudi, ki se svobodno kretajo po jetnišnici. Saj je sam Maitland pravil Eli, da je bil v »luki«. Vsa uradna pisma je dobival Bennet v Dorking, kjer je imel za leto dni najeto sobo. Njegova tajnostna potovanja v mesto ljudi niso zanimala, ker ga niso poznali.«

Ko je Elk zvečer prišel v Harley Terrace, v svoje veliko začudenje ni našel Dicka. Sluga mu je povedal, da je gospod nekaj časa spal, se preoblekel ter odšel. Dick ni imel navade samotnih sprehodov in Elk si je mislil najprej, da se je odpeljal v Horsham. Elk je sicer s poželenjem mislil na svojo udobno poseljo, hotel je pa še na vsak način poprej govoriti s svojim predstojnikom. Podal se je v njegovo delovno sobo ter se udobno vsedel v naslonjač. Trdno je že spal, ko ga je nekdo stresel za ramo. Odprl je oči in zagledal pred seboj Dicka.

»Halo,« je dejal zaspano, »ali hočete vso noč bedeti?«

»Moj avto stoji pred hišo,« je rekel Dick, »pridite, peljava se v Horsham.«

Elk je zehal in gledal na uro. »Saj bo že v postelji,« je menil.

»Upajmo,« je odvrnil Dick, »samo žabjega obiska se bojim.«

Ob imenu žabe je bil Elk popolnoma vzbujen in takoj sta se odpravila.

40.

V življenju ni večje sreče od one, ki jo občuti človek tedaj, ko se eden od njegovih ljubih in dragih srečno vrne iz velike nevarnosti. Ray Bennet je sedel poleg svojega očeta ter je bil srečen, da

zamore uživati vso nežno skrb in ljubezen. Kakor sanje se mu je zdelo zopetno bivanje v prijazni domači sobi z belimi zastori, veliko pečjo in preprostim pohištvom. Najbolj je bil seveda vesel očeta in sestre.

Vihar z dežjem, ki je butal ob okna, je še povečal udobnost in mir doma. Od časa do časa je Ray nehoté tipal svoj zopet gladko obrti obraz. To mu je bil najboljši dokaz, da bedi in da so vsi prijetni vtisi in občutki resnični in pristni. »Sedi, dečko,« je dejal John Bennet, ko

je Ela prinesla v sobo posodo s čajem. Ray se je poslušno dvignil ter postavil svoj stol na očetovo desno stran, kakor nekda, ko je še srečno prebival doma.

John Bennet je sedel pri mizi in sklanjal glavo. Molil je svojo staro molitev, ki se je Rayu nekda zdelo smešna, sedaj pa nadvse ganljiva.

Bila je čudovito srečna večerja. Bila je boljša od vseh onih v Heron-klubu in v vseh drugih razkošnih restavracijah. Ray je odložil nož in vilice ter se vzravnal s srečnim smehljajem.

Mali oglasi, ki vsebujejo poročila in posredovanja, so plačani po ceni: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopovedanje in oglaševanje trgovskega ali robljarskega znanja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Sobo

s prostimi vhodom in električno razsvetljavo oddam. Koseskega ulica 4. 1992

Hlapec za konje,

samec, mlad in močen, se sprejme s popolno oskrbo in plačo pri špediciji A. Reisman, Vojašniška ulica 6, Maribor. 1936

Velurje za damske plašče,

pliš, barbente, flanele kupite najceneje v manufakturni trgovini Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ulica 5. 1991

Oddam takoj

ali s 1. novembrom lepo solčno sobo s posebnim vhodom v bližini parka mlademu, solidnemu gospodu ali dijaku. Naslov pove uprava lista. 1990

Brivci!

32. artilerijski polk potrebuje brivca. Reflektanti naj se oglasijo ob 10. uri v Stritarjevi ulici 30, dne 20. oktobra. 1989

Dva suha prostora

v bližini glavnega kolodvora, eden uporabljen kot goraz, drugi kot skladišče, oba betonirana, se takoj odda v najem. Vpraša naj se v Prešernovi ul. št. 18, vrata 6. 1949

Hiromant V. Timotejev

je v Mariboru, hotel »Halbwild«. Z roke čita prihodnost. Ostane v Mariboru le par dni. 1981

Lepo opremljeno sobo

oddam, event. sprejemem sestanovalec ali sestanovalko. Naslov v upravi. U

Dekle,

27 let staro, pošteno in zanesljivo išče službo gospodinje. Naslov pove uprava lista. 1984

Baržun

v veliki izbiri že od Din 22.— naprej se dobi pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. U

Hitro popravilo ur,

ceno in točno z 1—5 letnim jamstvom pri tvrdki A. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica 8. Po stenske in stoječe ure se pride na dom! 1837

Kolesarji pozor!

Ravnokar dospela velika pošiljatev električnih svetilk za kolesa »Bosch«. Posežite po njih dokler traja zaloga. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 1887

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din 22—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplati in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 1898

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska, ul. 2. 1348

Važno za vse!

Popravila šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, koles in motorjev. Emajliranje in poniklovanje. Shramba koles in motorjev čez zimo. Vse to izvršuje najkvalitetnejše in po brezkonkurenčnih cenah meh. delavnica in trgovina dvokoles, pisalnih in šivalnih strojev, Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 1879

Sostanovalec

boljšega gospoda sprejemem. Naslov pove uprava lista. U

Dijaka ali dijakinjo

sprejme s 1. novembrom rodbina, ki ima tudi sama dijake, na stanovanje in hrano. Kje, pove uprava. U

Iščemo lokal

od 150 do 200 m² z odgovarjajočim dvoriščem za več let v najem. Ponudbe na Spectrum d. d. tvornica ogledala i brusione stakla Zagreb, Samoborska cesta 14.

Kolonijalno in špecerijsko blago najboljšje kvalitete nudi najugodnejše na drobno in debelo

Leopold Gusel, Maribor,

Koroška cesta 16

1967

Stalne krajevne zastopnike

proti stalni mesečni plači poleg dobre provizije, sprejememo takoj za likrativen predmet. Cenj. ponudbe pod »Uspešno« na upravo lista. 1978

Za žaganje drv

z motorao žago se priporoča

Karol Kresnik

Državna cesta št. 20

Zastopniki se iščejo!

Za Vse svete

Lakiranje in pozlačanje starih nagrobnih križev in spomenikov izvršuje najboljšje

Gustav Philipp

specijalist za črkoslikanje Maribor, Vetrinjska 11

Obrt obstoja od leta 1902

Iščemo osebe

v vseh mestih

kot vodje filijalk. Posebnega znanja, skladišča ali kapitala za podjetje ne zahtevamo. Mesečni dohodek okrog 150 do 200 dolarjev. Vprašati na:

The Novelty-Company in Valkenburg Limburg (Holland)